

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Jak jsme začali přijímat e-borny: první zkušenosti z pilotního provozu

Michal Závěška

Michaela Bežová

Národní knihovna České republiky

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Jak jsme spustili systém pro přijímání e-bornů

Michal Závěška

Michaela Bežová

Národní knihovna České republiky

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Jak v prosinci spustíme systém pro přijímání e-bornů

Michal Závěška

Michaela Bežová

Národní knihovna České republiky

Obsah tohoto příspěvku

- Vydávání publikací v elektronické podobě
- Legislativa
- Systém pro příjem a zpracování elektronických publikací
- Smluvní zajištění odevzdávání elektronických publikací

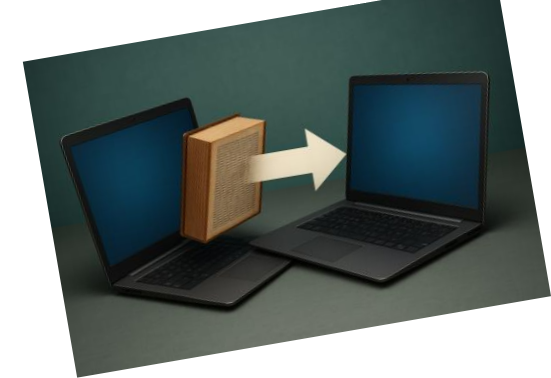
Vydávání publikací v elektronické podobě

- V ČR stejně jako ve světě **stoupá množství publikací** vydaných v elektronické podobě
- Některé publikace **vycházejí pouze v elektronické verzi** a již u nich není dostupná žádná tištěná kopie - zejména odborná literatura a periodika, ale i audioknihy
- Celkem evidujeme **167 685** záznamů ohlášených e-knih, **247** záznamů ohlášených e-hudebnin, **718** ohlášených e-audioknih a **3003** záznamů online ISSN, z nichž je **1572** již ukončeno
- Neznáme přesné číslo publikací, které vyšly pouze v tištěné podobě
- Odevzdávání publikací v elektronické podobě není v ČR doposud legislativně ukotveno

Trojnovela

- **Tzv. trojnovela** - Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (**knihovní zákon**), ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 37/1995 Sb., **o neperiodických publikacích**, ve znění pozdějších předpisů; a zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (**tiskový zákon**), ve znění pozdějších předpisů
- (Předložen 2012, 2016, 2019, 2023, 2026?)

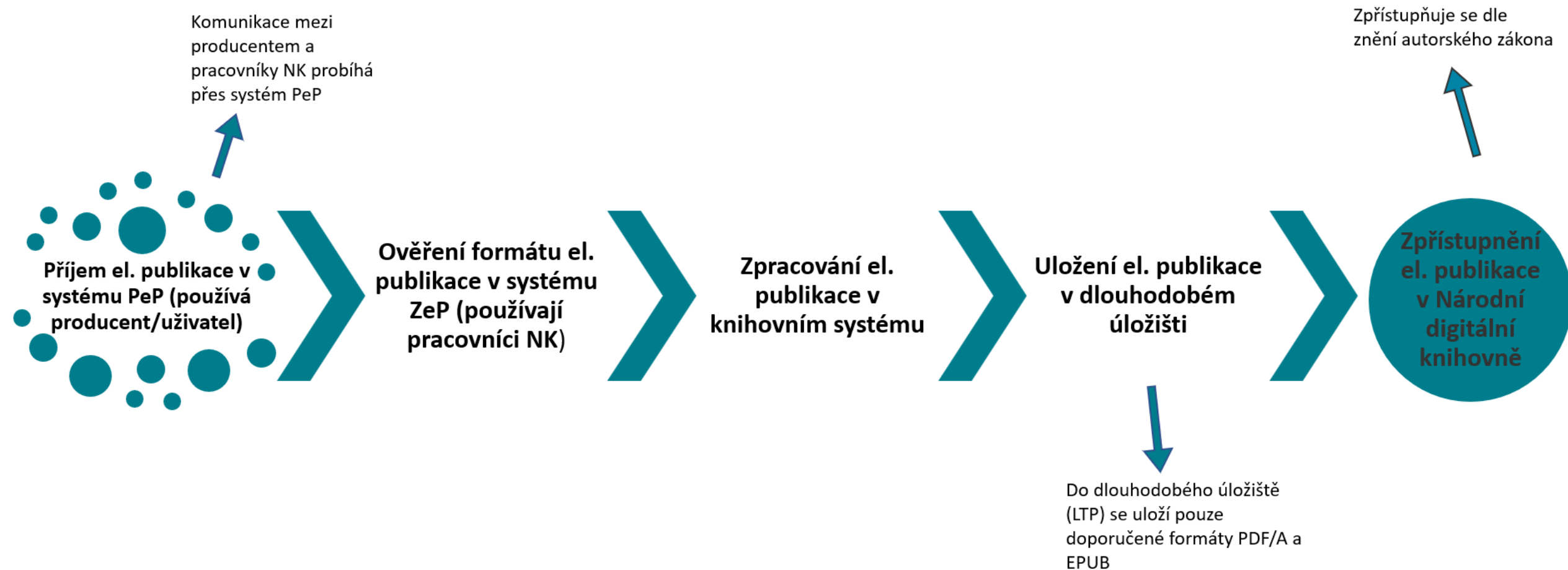
Dobrovolné odevzdávání publikací v elektronické podobě

- Trojnovela **neřeší retrospektivní odevzdání** dokumentů vyšlých v elektronické podobě před platností zákona
- Pro uchování bohemikálního kulturního a informačního dědictví pro budoucí generace je nutné **zajištění archivace dokumentů** v elektronické podobě vydaných před účinností zákona
- Dobrovolné odevzdávání dokumentů v elektronické podobě je jedinou možnou cestou, jak zajistit ochranu našeho kulturního a informačního dědictví

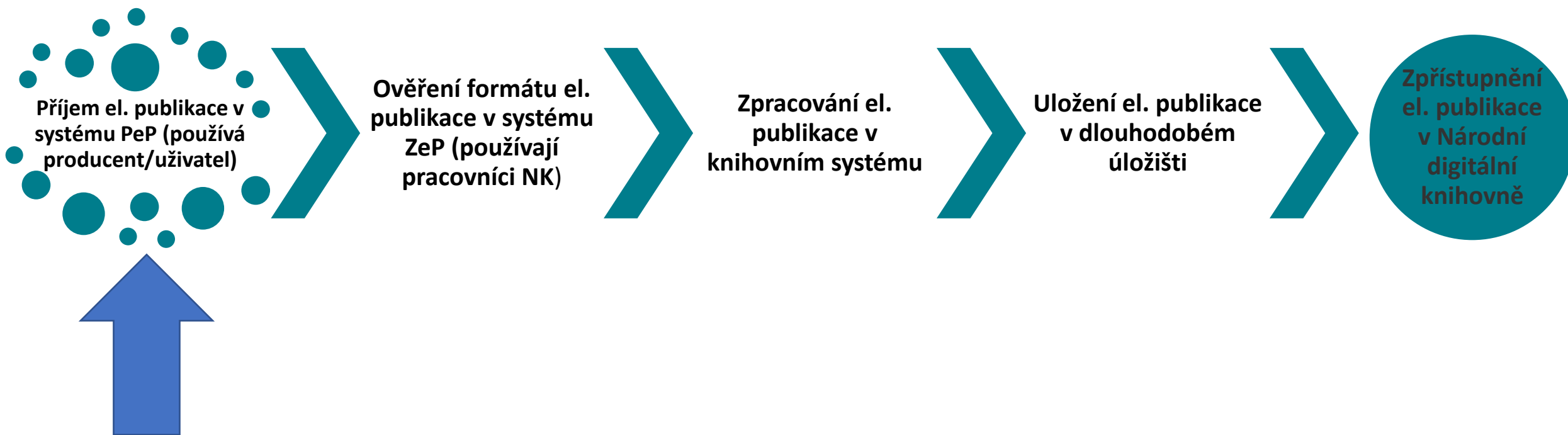

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Workflow příjmu a zpracování elektronických publikací

Workflow příjmu a zpracování elektronických publikací

Příjem elektronických publikací PeP

NKČR Příjem externí produkce

Tato webová stránka slouží externím producentům k předávání exemplářů vydaných e-knih a e-periodik Národní knihovně České republiky (NK ČR). NK ČR jejich produkci přijímá za účelem dlouhodobého uchování pro budoucí generace.

Přihlásit k vašemu účtu

Přihlašovací jméno

Heslo

[Zapomenuté heslo?](#)

 [Úvod](#) [Monografie](#) [Periodika](#) Antonín Čížek [Odhlásit](#)

Ohlášení monografie

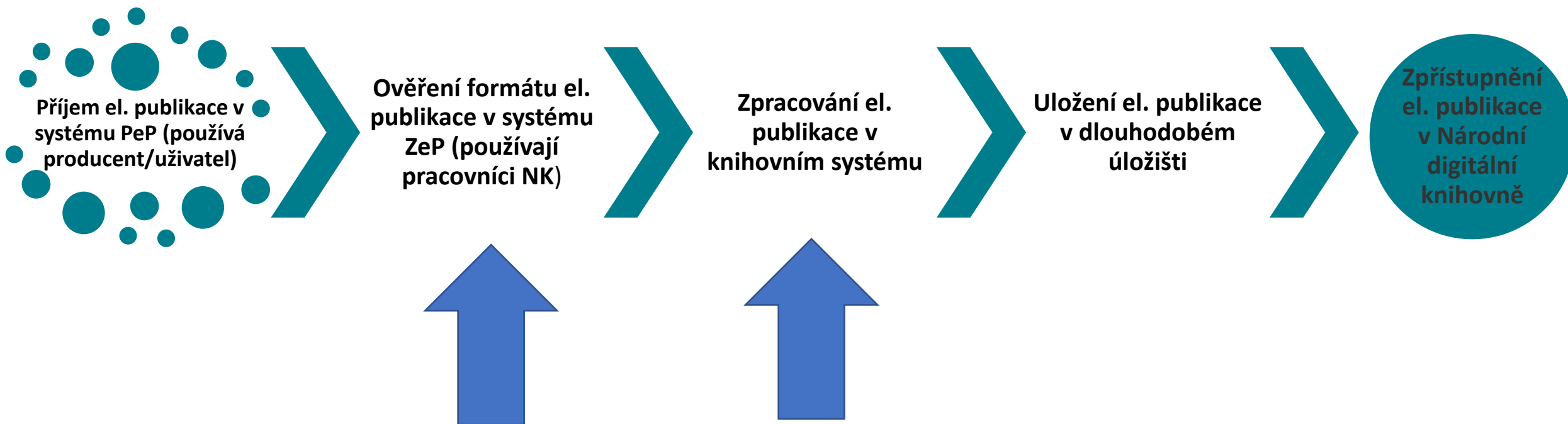
☒ Mám přidělené ISBN
☐ ISBN chci přidělit

*) Označená pole jsou povinná

ISBN

[Nápověda](#) [Informace o použití cookies](#) ©2024 Národní knihovna České republiky

Workflow příjmu a zpracování elektronických publikací

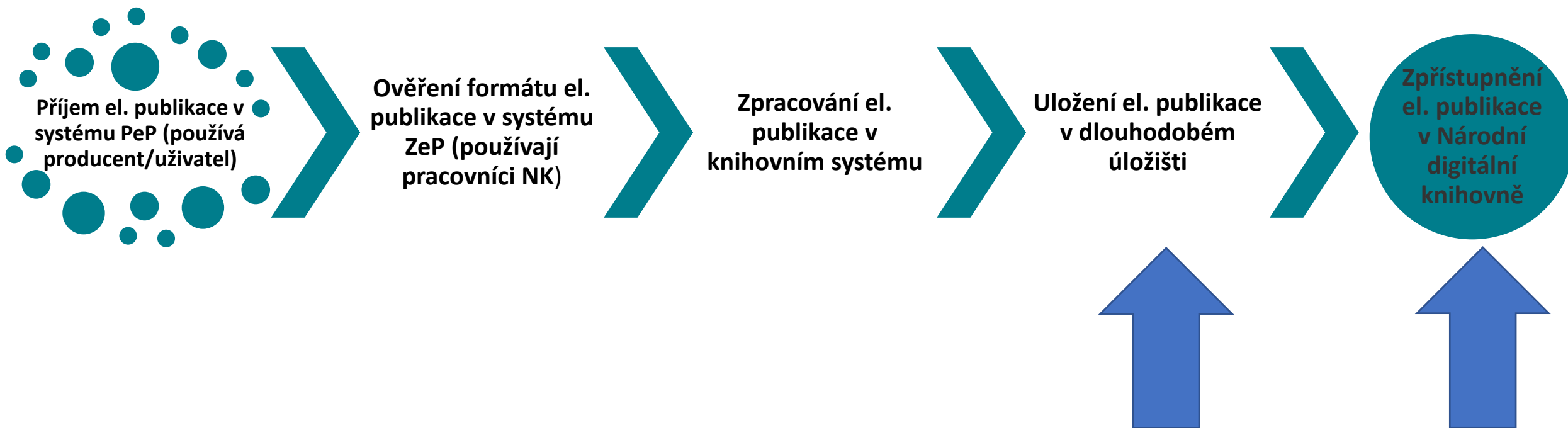
Ověření odevzdaného formátu a zpracování

- Odevzdaný formát se kontroluje v druhém systému (ZeP), který již používají pracovníci knihovny
- Ke kontrole dochází **automaticky po vložení publikace**, v případě chybného formátu je producent/uživatel informován
- Poté dochází ke zpracování dokumentu v knihovním systému ALEPH (jmenná, věcná katalogizace, authority) a následnému vytvoření archivních a uživatelských balíčků dle **Standardu NDK pro elektronické publikace**

Podporované formáty v systému PeP/ZeP

Formát	Verze Formátu	Koncovka	PUID	Popis formátu
PDF/A-1a	PDF v. 1.4	.pdf	fmt/95	ISO 19005-1:2005
PDF/A-1b	PDF v. 1.4	.pdf	fmt/354	ISO 19005-1:2005
PDF/A-2a	PDF v. 1.7	.pdf	fmt/476	ISO 19005-2:2011
PDF/A-2b	PDF v. 1.7	.pdf	fmt/477	ISO 19005-2:2011
PDF/A-2u	PDF v. 1.7	.pdf	fmt/478	ISO 19005-2:2011
EPUB 2.0.1	EPUB 2.0.1	.epub	fmt/483	EPUB 2.0.1

Workflow příjmu a zpracování elektronických publikací

Dlouhodobé uchování digitálních dokumentů

- NK ČR dlouhodobě uchovává digitalizované i digitální dokumenty (**Long Term Preservation**)
- Pro technickou a obsahovou správu se využívá na míru vytvořený software SAFE LTP
- Veškerý **obsah je uložený na magnetických páskách LTO-5/8**
- Data jsou uložena **v několika kopiích** v geograficky oddělených lokalitách
- V současné době se jedná o správu přibližně **425 TB dat**, což představuje přibližně 1,37 milionů balíčků

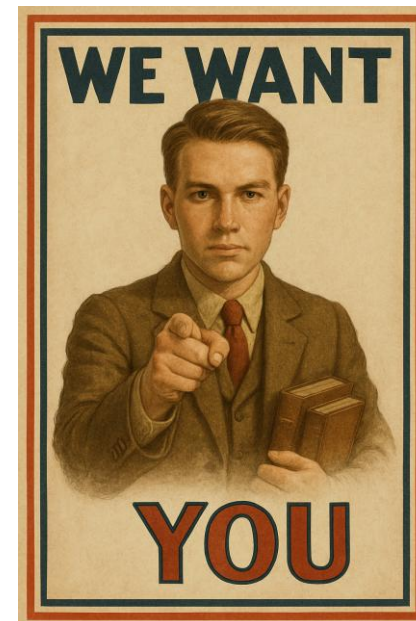
Zpřístupnění v digitální knihovně – elektronické publikace

- NK ČR zpřístupňuje digitalizované a digitální dokumenty **v Národní digitální knihovně**
- Pro zpřístupnění elektronických publikací **platí stejná pravidla** jako pro ostatní typy dokumentů
- Jelikož se jedná o díla, u nichž zpravidla nevypršela autorská práva, **jsou dostupná pouze ze studoven knihovny**
- V řešení je rovněž volné zpřístupnění za podmínky, že titul byl vydán v režimu Open Access
- Možnost, jak tituly zpřístupnit ze vzdáleného přístupu, **je uzavřít s NK ČR licenční smlouvu**

Smluvní zajištění dobrovolného příjmu elektronických publikací

Stručně, jak na věc:

- Napsat si o návrh smlouvy
- Smlouvu doplnit a podepsat – preferujeme elektronický podpis
- Zaslat zpět do NK ČR
- Vyčkat na zřízení přístupů do PEP
- Začít dodávat

Smluvní zajištění příjmu elektronických publikací

Vybrané části smlouvy

I/2 Vydavatel prohlašuje, že vykonává autorsko-majetková práva k těmto autorským dílům a je tedy plně oprávněn poskytnout Národní knihovně oprávnění k užití těchto děl v rozsahu a k účelu uvedeném v této smlouvě.

II/1 Vydavatel se zavazuje průběžně poskytovat Národní knihovně elektronické publikace vydaných autorských děl a udělit Národní knihovně právo k jejich zpřístupnění uživatelům. Technická specifikace elektronické publikace je uvedena v příloze č. 1 této smlouvy.

II/2 Národní knihovna se zavazuje elektronickou publikaci uložit na dlouhodobé úložiště a zpřístupnit ji dle § 37 odst. 1 písm. c) zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění, na zabezpečených terminálech umístěných v objektech Národní knihovny.

Smluvní zajištění příjmu elektronických publikací

Vybrané části smlouvy

II/3 Vydavatel bere na vědomí, že dobrovolným zasláním výtisku v elektronické podobě se nezbavuje povinnosti dodat Národní knihovně povinný výtisk dle § 3 zákona č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích. Dodáním povinného výtisku v elektronické podobě tak nenahrazuje „fyzické“ dodání povinného výtisku.

II/5 Vydavatel bere na vědomí, že u poskytovaných elektronických publikací může Národní knihovna provést konverzi, aby odpovídala aktuálním technickým požadavkům pro dlouhodobé uchování elektronických publikací.

Kontakty

Smluvní záležitosti

Michal Záviška

Michal.Zaviska@nkp.cz

+420773767874

Dlouhodobé uchování a zpřístupnění

Michaela Bežová

Michaela.Bezova@nkp.cz

+420734850027

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

**Děkujeme za pozornost
a
těšíme se na spolupráci**